

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Štrasburk 29. ledna 2019

MIN-LANG (2018) 25

EVROPSKÁ CHARTA REGIONÁLNÍCH A MENŠINOVÝCH JAZYKŮ

DŮVĚRNÉ

**zpráva výboru odborníků
předkládaná výboru ministrů Rady Evropy
podle článku 16 charty**

čtvrtá zpráva

ČESKÁ REPUBLIKA

Evropská charta regionálních a menšinových jazyků upravuje kontrolní mechanismy k vyhodnocování uplatňování charty v členských státech a v případě potřeby i k formulování doporučení ke zlepšení vnitrostátní první úpravy, vnitrostátní strategie a vnitrostátních v praxi uplatňovaných postupů. Ústředním prvkem tohoto řízení je výbor odborníků, který byl ustanoven podle článku 17 úmluvy. Základním smyslem výboru je předkládat výboru ministrů hodnotící zprávy o tom, jak daný signatářský stát úmluvy plní své závazky, prověřovat skutečnou situaci regionálních a minoritních jazyků v daném státě a v případě potřeby jej nabádat, aby postupnými kroky dosáhl vyšší míry plnění obsahu charty.

K naplňování tohoto úkolu přijal v souladu s čl. 15 odst. 1 výbor ministrů plán pravidelných zpráv, které bude signatářský stát předkládat generálnímu tajemníkovi. Na základě plánu má příslušný stát předložit popis konkrétních opatření na provádění charty, obecné strategie ve vztahu k jazykům chráněným podle části II charty a konkrétněji i veškerých opatření k uplatnění ustanovení zvolených u jednotlivých jazyků chráněných podle části III charty. Prvním úkolem výboru odborníků tedy je, aby se seznámil s údaji, které pravidelná zpráva uvádí k jednotlivým příslušným regionálním nebo menšinovým jazykům na území daného státu. V souladu s čl. 15 odst. 2 daný stát pravidelnou zprávu zveřejní.

Úlohou výboru odborníků je zhodnotit stávající právní akty a nařízení jednotlivých států v oblasti jejich regionálních nebo menšinových jazyků i postup, které uplatňují v praxi. V souladu s tím si výbor vypracoval odpovídající metodologii. Výbor odborníků shromažďuje údaje od orgánů veřejné správy i z nezávislých zdrojů a na jejich základě provádí nestranné a objektivní vyhodnocení skutečné situace regionálních nebo menšinových jazyků. Po předběžném posouzení pravidelné zprávy položí v případě potřeby výbor odborníků jednotlivým účastníkům doplňující otázky ke skutečnostem, které jsou podle něj ve zprávě zpracovány nedostatečně. Po písemném řízení obvykle následuje místní šetření, které v příslušném státě provedou zástupci výboru odborníků. Při místním šetření zástupci hovoří se subjekty a sdruženími, jejichž činnost úzce souvisí s používáním příslušných jazyků, a o zjištěných skutečnostech jednají s orgány veřejné správy. Účelem shromažďování údajů je možnost efektivnějšího posouzení způsobu uplatňování charty v daném státě.

Následně výbor odborníků vypracuje vlastní zprávu, kterou předloží orgánům veřejné správy daného státu, aby se k ní mohly ve stanovené lhůtě vyjádřit. Po té je společně s návrhy doporučení hodnotící zpráva předložena výboru ministrů, a jakmile výbor ministrů doporučení schválí, zašlou se danému členskému státu. Úplné znění zprávy obsahuje i případné připomínky orgánů veřejné správy daného členského státu.

OBSAH

Shrnutí	4
Kapitola první Situace regionálních nebo menšinových jazyků v České republice – poslední vývoj a trendy	5
1.1 Obecný vývoj strategie, legislativy a praktického fungování v oblasti regionálních nebo menšinových jazyků v České republice	5
1.2 Situace jednotlivých regionálních nebo menšinových jazyků v České republice	8
Kapitola druhá Plnění závazků dle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků a doporučení.....	10
2.1 Němčina	10
2.1.1 Plnění závazků dle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků v oblasti ochrany a podpory německého jazyka	10
2.1.2 Doporučení výboru odborníků ke způsobu zlepšení ochrany a podpory německého jazyka v České republice	11
2.2 Romština.....	12
2.1.1 Plnění závazků dle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků v oblasti ochrany a podpory romského jazyka	12
2.2.2 Doporučení výboru odborníků ke způsobu zlepšení ochrany a podpory romského jazyka v České republice	13
2.3. Moravská chorvatština	14
2.3.1 Plnění závazků dle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků v oblasti ochrany a podpory moravské chorvatštiny	14
2.3.2 Doporučení výboru odborníků ke způsobu zlepšení ochrany a podpory moravské chorvatštiny v České republice	15
2.4 Polština	16
2.4.1 Plnění závazků dle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků v oblasti ochrany a podpory polského jazyka	16
2.2.2 Doporučení výboru odborníků ke způsobu zlepšení ochrany a podpory polského jazyka v České republice.....	19
2.5 Slovenština	20
2.5.1 Plnění závazků dle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků v oblasti ochrany a podpory slovenského jazyka	20
2.5.2 Doporučení výboru odborníků ke způsobu zlepšení ochrany a podpory slovenského jazyka v České republice	23
Kapitola třetí [Návrhy] Doporučení výboru ministrů Rady Evropy	24
Příloha I Ratifikační listina.....	25
Příloha II: Připomínky orgánů veřejné správy České republiky.....	27

Shrnutí

Čtvrtá hodnocení zpráva výboru odborníků vychází z převažující politické a právní situace v České republice k datu místního šetření v září 2018.

V České republice vstoupila Evropská charta regionálních a menšinových jazyků v platnost v roce 2007 a týká se těchto jazyků: němčiny, moravské chorvatštiny, polštiny, romštiny a slovenštiny.

V naplňování svých závazků podle charty učinila Česká republika pokrok, a to v oblasti financování kulturních aktivit se vztahem k menšinovým jazykům. Atmosféru respektu, tolerance a vzájemného porozumění mezi jazykovými skupinami země podporuje nový mnohojazyčný televizní program.

Podpora akademického studia minoritních jazyků a podpora provádění charty je cílem státních grantů. Mezi důležité příklady patří vytvoření výukových materiálů a vydání slovníku romštiny.

Existují vzdělávací programy v polštině. Protože mluvčí češtiny a mluvčí slovenštiny si navzájem rozumějí, zájem slovenských rodičů a vzdělávání vedeném ve slovenštině je pouze malý a žádné předškolní, základní ani střední vzdělávání ve slovenštině neexistuje.

V užívání regionálních nebo menšinových jazyků v soudnictví se situace nezměnila. Polštiny a slovenštiny se týká ustanovení čl. 9 odst. 1 písm. a) bodu ii) charty, které zakotvuje povinnost zaručit právo obviněného používat v trestním řízení svůj menšinový jazyk bez ohledu na znalost češtiny, aniž by tím dotčené osobě vznikly další náklady.

Novelizací zákona o obcích mohou sdružení menšin, která jsou v obci aktivní nejméně po dobu pěti let, žádat orgány veřejné správy o zajištění dvojjazyčných místních názvů. Před zmíněnou novelizací měly toto právo pouze místní výbory národnostních menšin. Žádost lze ovšem podat pouze tehdy, pokud se dle posledního sčítání obyvatelstva k příslušné národnostní menšině přihlásilo nejméně 10 % obyvatelstva obce. V obcích, kde podíl mluvčích menšinového jazyka tohoto podílu nedosahuje, tato hranice uplatňování požadavků charty brání.

Práce rady vlády pro národnostní menšiny se účastní zástupci všech regionálních nebo menšinových jazyků.

Kapitola první Situace regionálních nebo menšinových jazyků v České republice – poslední vývoj a trendy

1. Evropská charta regionálních a menšinových jazyků (dále jako „charta“) je úmluvou Rady Evropy, která signatářské státy zavazuje k ochraně a podpoře svých tradičních menšinových jazyků ve všech oblastech veřejného života: ve vzdělávání, v soudnictví, na úřadech a ve veřejně prospěšných službách, ve sdělovacích prostředcích, v kulturním životě a v kulturních zařízeních, v hospodářském a společenském životě a v přeshraniční výměně. Česká republika chartu podepsala dne 9. listopadu 2000 a ratifikovala dne 15. listopadu 2006. V České republice vstoupila charta v platnost dne 1. března 2007 a týká se těchto jazyků: němčiny, moravské chorvatštiny, polštiny, romštiny a slovenštiny. Ochrana polštiny a slovenštiny plyne z jak z části II (článku 7), tak části III (článku 8–14) charty.

2. Podle čl. 15 odst. 1 charty jsou signatářské státy povinny v tříletém intervalu předkládat zprávy o provádění charty. Česká republika předložila čtvrtou zprávu dne 6. března 2018. Tato čtvrtá hodnotící zpráva výboru odborníků vychází z údajů pravidelné zprávy a z prohlášení zástupců mluvčích menšinových jazyků získaných při místním šetření (ve dnech 17.–20. září 2018) podle čl. 16 odst. 2 charty.

3. První kapitola této hodnotící zprávy se zabývá obecným vývojem a trendy v oblasti regionálních nebo menšinových jazyků v České republice a jejich situací. Zejména se věnuje opatřením, která české orgány veřejné správy přijaly v reakci na doporučení výboru odborníků a výboru ministrů na konci třetího monitorovacího období, a věnuje pozornost nově vzniklým problémům. Druhá kapitola přináší podrobný přehled stavu plnění jednotlivých závazků České republiky v oblasti příslušných jazyků a obsahuje doporučení pro orgány veřejné správy. Třetí kapitola obsahuje návrhy doporučení, která na základě svého hodnocení předkládá výbor odborníků výboru ministrů k předložení vládě České republiky dle ustanovení čl. 16 odst. 4 charty.

4. Pokud jde o podrobné právní hodnocení jednotlivých závazků, odkazuje výbor odborníků na svoji **třetí hodnotící zprávu o provádění charty v České republice (ECRML (2015) 6¹)**. Tato zpráva prezentuje změny v právním prostředí.

5. Tato zpráva vychází z převažující politické a právní situace v České republice k datu místního šetření v září 2018. Výboru odborníků přijal tuto hodnotící zprávu dne 23. listopadu 2018.

6. Do kapitoly o části III čtvrté pravidelné zprávy začlenily české orgány veřejné správy i informace o němčině a romštině, kterých se týká pouze část II. V posuzování části II zohlednil výbor odborníků i tyto informace, které ukazují na možný soulad s ustanoveními části III o němčině a romštině. Ve svém prohlášení výboru odborníků zastřešující organizace německé menšiny uvedla, že orgánům veřejné správy České republiky navrhuje, aby ustanovení části III charty uplatňovala i na němčinu. Výbor odborníků opakuje, že signatářský stát má možnost stav regionálního nebo menšinového jazyka podle charty zlepšovat, a české orgány veřejné správy vyzývá, aby se ve spolupráci s mluvčími německého jazyka touto záležitostí zabývala.

1.1 Obecný vývoj strategie, legislativy a praktického fungování v oblasti regionálních nebo menšinových jazyků v České republice

7. Je třeba vyjádřit vládě České republiky uznání za její vstřícnost a otevřenost vůči doporučením výboru odborníků i podrobné Zprávě o situaci národnostních menšin v České republice z roku 2018, která sloužila jako zdroj množství doplňujících informací uvedených v aktuálně předkládané zprávě.

8. Od posledního monitoringu se České republice podařilo zavést několik opatření ke snadnějšímu provádění charty v oblasti ochrany menšinových jazyků:

9. Novelizací školského zákona (zákon č. 82/2015 Sb.) se zakotvil nový systém podpory žáků se zvláštními vzdělávacími potřebami na základě jejich začlenění do hlavního vzdělávacího proudu. Bylo

---

¹ <https://rm.coe.int/16806dcc93>

zavedeno povinné předškolní vzdělávání a nová Strategie romské integrace ukazuje perspektivu výuky žáků v romštině.

10. Novelizací zákona o obcích (zákon č. 128/2000 Sb.) rozšířil kategorii subjektů, které mohou žádat o provedení topografických názvů v jazyce menšiny, z výborů národnostních menšin i na jejich sdružení.

11. Je zaveden systém státní podpory činností, které přispívají k rozvoji menšinových jazyků, a mluvčí jazykových menšin jsou zastoupeni v radě vlády pro národnostní menšiny.

12. Určitou překážkou zůstává 10% mez, jež je stanovena pro zřizování výborů národnostních menšin a která několik v chartě zakotvených práv stále ovlivňuje, například právo na instalaci označení topografických názvů v části III charty chráněných jazycích nebo užívání menšinového jazyka v jednání se správním orgánem. Problémem zůstává formulace trestního i občanského řádu, která dává užití menšinového jazyka do závislosti na vágně vymezených „potřebách“ řízení, i systém státní podpory, jehož roční rozdělování finančních zdrojů plánování kulturních činností velmi ztěžuje.

13. V zásadě je ovšem situace provádění charty v České republice uspokojivá – vláda bude možná dokonce jednat i o možnosti rozšíření ratifikace pro němčinu a polštinu jako jazyky části III.

Užívání regionálních nebo menšinových jazyků ve vzdělávání

14. Vzdělávání v menšinových jazycích probíhá v České republice podle různých vzdělávacích modelů. Školský zákon umožňuje zavedení vzdělávání v menšinovém jazyce buď na základě podnětu výboru pro národnostní menšiny, nebo rozhodnutím ředitele školy na základě žádosti žáků nebo jejich rodičů. V polštině probíhá vzdělávání na předškolní, základní i střední úrovni vzdělávacího systému. V němčině se vyučují dílčí předměty, a to na základním stupni vzdělávání, v jedné státní střední škole a na několika soukromých zařízeních. Romština se vyučuje pouze na dvou zařízeních a ve školách se v romštině nevyučuje vůbec. Snaha o vyučování ve slovenském jazyce na základním stupni vzdělávání je v důsledku nezájmu rodičů neúspěšná. Vedle výzkumu menšinových jazyků nabízejí vysoké školy i celou řadu předmětů, které se z té či oné stránky polštinou, slovenštinou, němčinou nebo romštinou zabývají (a také několik předmětů o moravské chorvatštině). Vládou České republiky přijatá Strategie romské integrace se soustředí na vhodnou formu výuky romských žáků romskému i českému jazyku. Výboru odborníků vítá novelizaci školského zákona, kterou se od školního roku 2017/2018 zavádí povinné předškolní vzdělávání, které je bezplatné a které má pomoci k odstranění rizika neopodstatněné segregace romských žáků. Moravská chorvatština se žádnou formou nevyučuje nikde. Výboru odborníků opakuje svá zjištění, obsažená již v předchozí zprávě, že by orgány veřejné správy měly žáky a jejich rodiče podporovat ve volbě vzdělávání v menšinovém jazyce a školy by měly takové vzdělávání nabízet. Orgány veřejné správy by rovněž měly činit opatření, jejichž cílem by bylo seznamovat žáky a rodiče s výhodami výuky menšinových jazyků. Ve všeobecném vzdělávání v České republice by se měl klást větší důraz na výuku historie a kultury menšinových jazyků.

Užívání regionálních nebo menšinových jazyků v soudnictví

15. V druhé a třetí hodnotící zprávě výbor odborníků vyzval Českou republiku, aby z právního řádu odstranila podmínku, že chce-li v trestním řízení osoba užívat menšinový jazyk, musí nejdříve prohlásit, že neovládá češtinu. V užívání regionálních nebo menšinových jazyků v soudnictví se situace nezměnila. Výboru odborníků opětovně poukazuje na to, že ustanovení čl. 9 odst. 1 písm. a) bodu ii) charty se týká polštiny a slovenštiny (které patří do jazyků části III) které zakotvuje povinnost zaručit právo obviněného používat v trestním řízení svůj menšinový jazyk bez ohledu na znalost češtiny, aniž by tím dotčené osobě vznikly další náklady. Hovoří-li mluvčí menšinových jazyků plynně i úředním jazykem většiny, neznamená to, že by se menšinové jazyky neměly aktivně podporovat.

Užívání regionálních nebo menšinových jazyků správními orgány

16. Užívat menšinové jazyky v jednání se správními orgány je možné. V menšinovém jazyce se užívají místní názvy a topografická označení v obcích, v nichž se k národnostní menšině přihlásilo nejméně 10 % obyvatel. Tento požadavek ovšem stálé uplatňování charty brzdí, a to zejména v

oblastech, kde podle posledního sčítání lidu klesl podíl jazykové menšiny pod 10 %, přestože stále dosahuje výše, jíž lze pro účely aplikace charty považovat za postačující.

17. Místní samosprávě se tedy opětovně doporučuje, aby ustanovení charty uplatňovala bez omezení vždy, bude-li existovat poptávka.

Užívání regionálních nebo menšinových jazyků ve sdělovacích prostředcích

18. Státní podporu dostávají tyto romsky psané tištěné sdělovací prostředky: Romano hangos (Romský hlas) má novinový formát a ročně vychází 17–20 čísel, Kereka (Kruh) je časopisem pro děti a mládež a ročně vychází 7–10 čísel, Romano vodi (Romská duše). Dále vychází vědecký časopis romských studií Romano džaniben, který vychází dvakrát ročně v redakci pracovníků romských studií filozofické fakulty Karlovy univerzity v Praze. Pokud jde o němčinu, státní finanční podporu získal tištěný měsíčník LandesECHO a dvě regionální periodika, Heimatruf (Hlas vlasti) a Troppauer Nachrichten (Opavský zpravodaj). Na podnět zástupců národnostních menšin v radě byly ve sledovaném období vytvořeny Českou televizí a Českým rozhlasem dva menšinám určené pořady o nich samých. Nové pořady mají podporovat vzájemné porozumění mezi národnostními menšinami a vzájemnou toleranci. Mluvní polštiny si mohou pětkrát týdně naladit pětadvacetiminutovou dvojjazyčnou rozhlasovou relaci. Pro mluvčí slovenštiny existuje zpravodajský magazín o stopáži 55 minut, který se jednou týdně vysílá na celostátní stanici, a 15minutový magazín ve slovenštině a češtině, který se vysílá dvakrát týdně na regionálních stanicích. Pouze v polštině se vysílá několikaminutový televizní program jednou týdně, což mluvčí tohoto menšinového jazyka považují za nedostačující. Přestože se pro národnostní menšiny začal vysílat nový televizní měsíčník Sousedé, němčina, romština i moravská chorvatština se ve veřejných sdělovacích prostředcích objevuje ve velmi omezené míře. Úsporná opatření ve veřejnoprávních sdělovacích prostředcích jsou částečně kompenzována vzrůstajícím užíváním regionálních nebo menšinových jazyků v tzv. nových médiích, a to zejména ke zpravodajské, informační a kulturní výměně. Na druhé straně je třeba poznamenat, že se v elektronickém prostředí setkali mluvčí menšinových jazyků i s projevy nenávistného osočování.

Užívání regionálních nebo menšinových jazyků při kulturních akcích a v kulturních zařízeních

19. Finanční objem státní podpory kulturní činnosti v souvislosti s menšinovými jazyky se ve sledovaném období zvýšil. Podstatná je i finanční podpora ze zahraničí. K vytváření a pěstování vztahů mezi jednotlivými skupinami mluvčích regionálních nebo menšinových jazyků aktivně přispívá i pražská obecně prospěšná společnost Dům národnostních menšin.

Užívání regionálních nebo menšinových jazyků v přeshraniční výměně

20. Dle vyjádření české vlády funguje kulturní výměna se Slovenskem, Polskem a Německem v souladu s uzavřenými dohodami o kulturní výměně a prováděcími programy.

Osvěta

21. Atmosféru respektu, tolerance a vzájemného porozumění mezi všemi jazykovými skupinami země se snaží podporovat nový televizní program Sousedé.

1.2 Situace jednotlivých regionálních nebo menšinových jazyků v České republice

22. Historickou zkušeností je ovlivněna složitá situace **němčiny**. Ve vzdělávacím systému České republiky se němčina vyučuje v první řadě jako cizí jazyk. Jako menšinový jazyk se vyučuje v několika soukromých školách a na několika soukromých základních a středních školách. Na několika státních základních a středních školách se v němčině vyučují vybrané předměty. Německou sekci má (státní) Gymnázium F. X. Šaldy v Liberci, v níž se v němčině vyučují maturitní předměty. Díky financování ze strany české i německé vlády a díky hostujícím učitelům z Německa škola nabízí kromě české maturity i úředně uznávanou maturitu německou.

23. V soudnictví ani v jednání se správními orgány se němčina jako menšinový jazyk nepoužívá. Při místním šetření výboru odborníků dospěl k závěru, že v důsledku historických událostí se někteří mluvčí němčiny mohou stále obávat používat tento jazyk ve veřejném styku.

24. Německy psaná tištěná periodika, kulturní akce a festivaly o německém jazyce a německé kultuře těží z ročních státních grantových programů i z podpory ze strany Německa.

25. Činnost německých sdružení podporuje i místní samospráva, například nabídkou budov k využití k jejich činnosti. Kromě historických označení ulic v centru Prahy nedošlo ve věci dvojjazyčného česko-německého označování místních názvů k žádnému pokroku. Od posledního sledovaného období ani nijak podstatně nevzrostlo rozhlasové ani televizní vysílání. Přeshraniční výměna funguje v oblasti vzdělávání, a to zejména mezi některými středními školami v České republice a v Německu.

26. O účinnou podporu užívání **romštiny** usiluje vládní Strategie romské integrace (pro období 2014–2020). Ve vzdělávání, v rozhlasu a v televizi je přítomnost romštiny stále pouze symbolická (nízká). Romština se vyučuje na dvou školách: v rámci „multikulturního vzdělávání“ na základní škole Floriána Bayera v Kopřivnici a na jihlavské soukromé střední odborné škole managementu, a to v dotaci jedné hodiny týdně. Mnoho rodičů si ve shodě s převládajícím přesvědčením i s častým názorem pedagogů myslí, že češtině se romské děti nejlépe naučí v prostředí, v němž se bude mluvit výhradně česky. Od poslední zprávy se tato situace nijak nezměnila. Výbor odborníků zjistil případy, kdy pedagogicko-psychologičtí poradci romským žákům doporučovali, aby romštinu nepoužívali, pokud se chtějí naučit správně česky. Romsky mluvících učitelů a pedagogických asistentů je stále nedostatek. Romština se vyučuje na několika vysokých školách. Výzkumu romštiny se věnuje katedra středoevropských studií Karlovy univerzity v Praze. Existuje grantový program „Podpora provádění Evropské charty regionálních a menšinových jazyků“, kterým se spolufinancuje časopis romských studií, tvorba výukových materiálů a slovník olšské romštiny, což je projekt, který zmíněná katedra vytvořila. Státní podporu získávají i každoročně pořádané kulturní akce a festivaly, na poli charty by si ovšem větší podporu zasloužila mezinárodní výměna.

27. **Moravská chorvatština** se používá pouze v soukromém životě a v kulturním kontextu, ve vzdělávacím systému vůbec. Byla vytvořena mezirezortní pracovní skupina, která má na starosti přípravu změny ratifikační listiny tak, aby moravskou chorvatštinu výslovně zmiňovala. Z grantového programu „Podpora provádění Evropské charty regionálních a menšinových jazyků“ se financoval projekt kulturního dědictví, který připravilo Sdružení Chorvatů v České republice. Rekonstrukce Muzea moravských Chorvatů v Jevišovce získalo z grantového programu podstatnou finanční částku. Je třeba podporovat kulturní vztahy s ostatními jazykovými skupinami i mezinárodní výměnu v chartou upravovaných oblastech. Zástupci mluvčích moravské chorvatštiny se účastní činnosti rady vlády pro národnostní menšiny.

28. Situace **polštiny** zůstává obecně uspokojivá. V polském jazyce je dostupné vzdělávání podle Rámcového vzdělávacího programu, a to v předškolním, základním i středním vzdělávání. Počet žáků v základním vzdělávání v polském jazyce vzrostl. Vysoké školy nabízejí v rámci polonistiky řadu programů, a to od lingvistiky a literatury až po obchodní polštinu a učitelství pro střední školy. Polština se vyučuje i v programech celoživotního vzdělávání. Kurzy pro učitele škol s polsky mluvící menšinou nabízí ve spolupráci s českým a polským ministerstvem kultury Sdružení polských učitelů. Kurzy polštiny nabízí veřejné i soukromé instituce.

29. Písemné i ústní žádosti a důkazy v polštině jsou přípustné v trestním řízení. Užívat polský jazyk mají i účastníci řízení v občanskoprávním a správním soudnictví. Podle zákona se v případě

potřeby přizve tlumočnick a související náklady hradí stát. Existuje i možnost užívat polštinu ve styku se správními orgány, tato možnost ale není u mluvčích podporována. V rámci posledního monitorovacího cyklu byla vláda požádána o praktické příklady používání polštiny krajskými a obecními úřady při jednáních zastupitelstva, tyto příklady ovšem nepředložila. Ve sledovaném období získala z grantového programu provádění charty příspěvek jedna lokalita na instalaci dvojjazyčného značení.

30. Český rozhlas Ostrava pětkrát týdně vysílá v polštině pětadvacetiminutový zpravodajský program Kwadrans. V současné době vysílá Česká televize dva pravidelné pořady, v nichž se objevuje polština: Hranice dokořán – Rozmówki polsko-czeskie je dvojjazyčný pořad o soužití občanů v příhraničních oblastech. Pořad má délku 25 minut. Ve většině pořadu se mluví česky bez polských titulků, českými titulky jsou ale opatřeny vstupy polsky hovořící reportéra. Ostravské studie České televize vysílá jediný televizní program, v němž se hovoří výhradně polsky (s českými titulky): Zajímavosti z regionu – Wiadomości w języku polskim délce 6 minut týdně. Ve sledovaném období získaly veřejnou finanční podporu dva novinové tituly: Głos Ludu (vychází třikrát týdně) a Zwrot. Pravidla Evropské unie k přeshraničnímu televiznímu vysílání se uplatňují v praxi. Příspěvky ze státního rozpočtu dostávají kulturní činnosti na podporu polského jazyka, knihovny i muzea. Díla se vztahem k polštině sbírá a uchovává Slezské muzeum, které při provádění cílů charty spolupracuje s Ministerstvem kultury. Celoroční finanční podporu na zahraniční kulturní činnost v polském jazyce (zejména v Polsku) získává i divadlo Těšín Theatre/Teatr Cieszyński, které má jak český, tak polský soubor. Stejně jako v předchozím monitorovacím období uvádějí orgány veřejné správy podporu účasti amatérských uměleckých skupin na kulturních akcích pořádaných v Polsku.

31. **Slovenština** a čeština jsou jazyky, jejich mluvčí si navzájem rozumí. Ve veřejném životě má slovenština stejné postavení jako čeština. Výbor odborníků opětovně poukazuje na zjištění uvedená v minulé hodnotící zprávě, že v souladu s ratifikací by tato skutečnost neměla bránit přinejmenším dílčí přítomnosti slovenštiny v předškolním vzdělávání a v základním školství. Podle charty by měly být orgány veřejné správy aktivní v osvětě a v informování rodičů o možnostech vzdělávání jejich dětí v jazyce jejich národnostní menšiny. Výboru odborníků byl informován o projektech a grantech na podporu výuky slovenštiny. Řadu programů slovakistiky nabízejí vysoké školy – včetně jazykovědy, literatury a historie. Pro používání slovenštiny v soudnictví a ve veřejných službách nejsou žádné praktické překážky. K většímu zastoupení slovenštiny ve sdělovacích prostředcích je třeba přijmout další aktivní opatření. Časopisy a mediální projekty vydává Dokumentační a muzejní centrum slovenské národnostní menšiny. Stejnou měrou jsou podporovány akce slovenské literatury, kulturní akce i účast na zahraničních festivalech (obvykle na Slovensku).

Kapitola druhá Plnění závazků dle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků a doporučení

2.1 Němčina

2.1.1 Plnění závazků dle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků v oblasti ochrany a podpory německého jazyka

Symbole změny hodnocení ve vztahu k předchozímu monitorovacímu období: ↗ zlepšení ↘ zhoršení = beze změny

Článek	Závazky České republiky ve vztahu k německému jazyku ²	Plnění závazku dle hodnocení výboru odborníků				
		plněno	plněno částečně	plněno formálně	neplněno	bez závěru
Část II charty						
(Závazky, které stát musí plnit u všech regionálních nebo menšinových jazyků na jeho území)						
Článek 7 – Cíle a zásady						
7.1.a	uznání němčiny jako výrazu kulturního bohatství	=				
7.1.b	zajistit, aby stávající nebo nové územněsprávní členění nebylo podpoře němčiny na překážku	=				
7.1.c	rozhodné jednání za účelem podpory němčiny		=			
7.1.d	usnadňování nebo podpora užívání němčiny ve veřejném i v soukromém životě v ústní i písemné formě (ve vzdělávání, v soudnictví, ve styku se správními orgány, ve veřejných službách, ve sdělovacích prostředcích, v hospodářském a společenském životě, při přeshraniční výměně)		=			
7.1.e	<ul style="list-style-type: none"> zachování a rozvíjení vazeb mezi skupinami užívajícími němčinu, a to v oblastech, jež jsou předmětem charty navazování kulturních vztahů s jinými skupinami ve státě užívajícími odlišné jazyky 	=				
7.1.f	poskytování forem a prostředků pro výuku a studium němčiny na všech vhodných stupních		=			
7.1.g	poskytování možností studia němčiny osobám, které němčinu neovládají (včetně dospělých)	=				
7.1.h	prosazování studia a výzkumu němčiny na vysokých školách nebo v podobných institucích	=				
7.1.i	prosazování mezistátní výměny v oblastech, jež jsou předmětem charty, ku prospěchu německého jazyka	=				
7.2	odstranění neopodstatněné rozlišování, vylučování, omezování nebo upřednostňování ve vztahu k používání německého jazyka	=				
7.3	<ul style="list-style-type: none"> podpora vzájemného porozumění mezi všemi jazykovými skupinami státu podpora začlenění úcty, porozumění a tolerance vůči německému jazyku do cílů výchovy a vzdělávání podpora sledování stejných cílů ze strany hromadných sdělovacích prostředků 		=			
7.4	<ul style="list-style-type: none"> zohledňování potřeb a přání skupin, které německý jazyk užívají zřízení orgánu, který bude orgánům veřejné správy radit ve všech záležitostech v souvislosti s německým jazykem 	=				

* Výboru odborníků Evropské charty regionálních a menšinových jazyků hodnotí plnění závazků signatářskými státy takto:

Plněno: Strategie, stav právní úpravy i fungování v praxi jsou v souladu s chartou.

Plněno částečně: Strategie a stav právní úpravy jsou v úplném či částečném souladu s chartou, ale v praxi se závazek provádí pouze částečně.

Plněno formálně: Strategie a stav právní úpravy jsou v souladu s chartou, neexistuje ale provádění v praxi.

Neplněno: K plnění závazku nebyly přijaty žádné strategie, žádná právní úprava ani žádná praktická opatření.

Bez závěru: Vzhledem k poskytnutí nedostatečného množství informací ze strany orgánů veřejné správy nebyl výbor odborníků schopen plnění závazku vyhodnotit.

² Pro lepší čitelnost uvádíme ustanovení charty ve zkrácené a zjednodušené podobě. Celá znění ustanovení jsou k dispozici na stránkách Rady Evropy: <http://www.coe.int/en/web/conventions/> (úmluva č. 148).

2.1.2 Doporučení výboru odborníků ke způsobu zlepšení ochrany a podpory německého jazyka v České republice

Výboru odborníků vyzývá české orgány veřejné správy k plnění všech závazků podle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků, které nejsou vyhodnoceny jako „plněné“ (viz bod 2.1.1 výše), a k pokračování plnění závazků již plněných. Cílem doporučení, která byla učiněna při monitoringu plnění charty, je poskytnout orgánům veřejné správy podporu v provádění. V následujícím přehledu uvádí výbor odborníků doporučení minulých monitorovacích období, která Česká republika dosud neuvedla do praxe, i doporučení aktuálního monitorovacího období. Doporučení výboru ministrů Rady Evropy o uplatňování charty v České republice^[1] dále platí samostatně.

I. Doporučení k okamžitému provedení

a.	Učinit opatření k dostupnosti výuky němčiny nebo výuky v němčině jako menšinového jazyka

II. Další doporučení

- b. Vytvořit příhodné podmínky k užívání němčiny ve veřejném životě a přijmout k tomu vhodná opatření
- c. Podporovat začlenění úcty, porozumění a tolerance vůči německému jazyku do cílů výchovy a vzdělávání a činnosti veřejných sdělovacích prostředků

^[1] CM/RecChL(2009)7 https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805cff45
CM/RecChL(2013)1 https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805c8deb;
CM/RecChL(2015)5 https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805c267e

2.2 Romština

2.2.1 Plnění závazků dle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků v oblasti ochrany a podpory romského jazyka

Symbole změny hodnocení ve vztahu k předchozímu monitorovacímu období: ↗ zlepšení ✓ zhoršení = beze změny

Článek	Závazky České republiky ve vztahu k romskému jazyku ³	Plnění závazku dle hodnocení výboru odborníků				
		plněno	plněno částečně	plněno formálně	neplněno	bez závěru
Část II charty <i>(Závazky, které stát musí plnit u všech regionálních nebo menšinových jazyků na jeho území)</i>						
Článek 7 – Cíle a zásady						
7.1.a	uznání romštiny jako výrazu kulturního bohatství	=				
7.1.b	zajistit, aby stávající nebo nové územněsprávní členění nebylo podpoře romštiny na překážku	=				
7.1.c	rozhodné jednání za účelem podpory romštiny		=			
7.1.d	usnadňování nebo podpora užívání romštiny ve veřejném i v soukromém životě v ústní i písemné formě (ve vzdělávání, v soudnictví, ve styku se správními orgány, ve veřejných službách, ve sdělovacích prostředcích, v hospodářském a společenském životě, při přeshraniční výměně)		=			
7.1.e	• zachování a rozvíjení vazeb mezi skupinami užívajícími romštinu, a to v oblastech, jež jsou předmětem charty • navazování kulturních vztahů s jinými skupinami ve státě užívajícími odlišné jazyky	=				
7.1.f	poskytování forem a prostředků pro výuku a studium romštiny na všech vhodných stupních		=			
7.1.g	poskytování možností studia romštiny osobám, které ji neovládají (včetně dospělých)					=
7.1.h	prosazování studia a výzkumu romštiny na vysokých školách nebo v podobných institucích	=				
7.1.i	prosazování mezinárodní výměny v oblastech, jež jsou předmětem charty, ku prospěchu romského jazyka	=				
7.2	odstranění neopodstatněné rozlišování, vylučování, omezování nebo upřednostňování ve vztahu k používání romského jazyka			=		
7.3	• podpora vzájemného porozumění mezi všemi jazykovými skupinami státu • podpora začlenění úcty, porozumění a tolerance vůči romskému jazyku do cílů výchovy a vzdělávání • podpora sledování stejných cílů ze strany hromadných sdělovacích prostředků		=			
7.4	• zohledňování potřeb a přání skupin, které romský jazyk užívají • zřízení orgánu, který bude orgánům veřejné správy radit ve všech záležitostech v souvislosti s romským jazykem		=			

* Výboru odborníků Evropské charty regionálních a menšinových jazyků hodnotí plnění závazků signatářskými státy takto:

Plněno: Strategie, stav právní úpravy i fungování v praxi jsou v souladu s chartou.

Plněno částečně: Strategie a stav právní úpravy jsou v úplném či částečném souladu s chartou, ale v praxi se závazek provádí pouze částečně.

Plněno formálně: Strategie a stav právní úpravy jsou v souladu s chartou, neexistuje ale provádění v praxi.

Neplněno: K plnění závazku nebyly přijaty žádné strategie, žádná právní úprava ani žádná praktická opatření.

Bez závěru: Vzhledem k poskytnutí nedostatečného množství informací ze strany orgánů veřejné správy nebyl výbor odborníků schopen plnění závazku vyhodnotit.

³ Pro lepší čitelnost uvádíme ustanovení charty ve zkrácené a zjednodušené podobě. Celá znění ustanovení jsou k dispozici na stránkách Rady Evropy: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/148> (úmluva č. 148).

2.2.2 Doporučení výboru odborníků ke způsobu zlepšení ochrany a podpory romského jazyka v České republice

Výboru odborníků vyzývá české orgány veřejné správy k plnění všech závazků podle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků, které nejsou vyhodnoceny jako „plněné“ (viz bod 2.2.1 výše), a k pokračování plnění závazků již plněných. Cílem doporučení, která byla učiněna při monitoringu plnění charty, je poskytnout orgánům veřejné správy podporu v provádění. V následujícím přehledu uvádí výbor odborníků doporučení minulých monitorovacích období, která Česká republika dosud neuvedla do praxe, i doporučení aktuálního monitorovacího období. Doporučení výboru ministrů Rady Evropy o uplatňování charty v České republice^[1] dále platí samostatně.

I. Doporučení k okamžitému provedení

a. Ve spolupráci s mluvčími romštiny prověřovat možnosti jejího zavedení do hlavního vzdělávacího proudu

II. Další doporučení

- b. Pokračovat v opatřeních na zvyšování povědomí o přínosech podpory romštiny v romské obci.
- c. Ve spolupráci s mluvčími romštiny vytvářet příhodné podmínky k jejímu užívání ve veřejném životě a přijmout k tomu vhodná opatření.
- d. Pokračovat v opatřeních na odstranění neopodstatněného rozlišování, vylučování, omezování nebo upřednostňování ve vztahu k používání romského jazyka.
- e. Podporovat začlenění úcty, porozumění a tolerance vůči romskému jazyku do cílů výchovy a vzdělávání a činnosti veřejných sdělovacích prostředků.
- f. Přijmout opatření ke zvýšení podílu zastoupení romštiny v rozhlasovém a televizním vysílání.
- g. Zohledňovat potřeby a přání skupin, které romský jazyk užívají.

^[1] CM/RecChL(2009)7 https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805cff45
 CM/RecChL(2013)1 https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805c8deb;
 CM/RecChL(2015)5 https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805c267e

2.3. Moravská chorvatština

2.3.1 Plnění závazků dle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků v oblasti ochrany a podpory moravské chorvatštiny

Symbole změny hodnocení ve vztahu k předchozímu monitorovacímu období: ↗ zlepšení ↘ zhoršení = beze změny

Plnění závazku dle hodnocení výboru odborníků						
Článek	Závazky České republiky ve vztahu k moravské chorvatštině ⁴	plněno	plněno částečně	plněno formálně	neplněno	bez závěru
Část II charty						
(Závazky, které stát musí plnit u všech regionálních nebo menšinových jazyků na jeho území)						
Článek 7 – Cíle a zásady						
7.1.a	uznání moravské chorvatštiny jako výrazu kulturního bohatství	=				
7.1.b	zajistit, aby stávající nebo nové územněsprávní členění nebylo podpoře moravské chorvatštiny na překážku	=				
7.1.c	rozhodné jednání za účelem podpory moravské chorvatštiny		=			
7.1.d	usnadňování nebo podpora užívání moravské chorvatštiny ve veřejném i v soukromém životě v ústní i písemné formě (ve vzdělávání, v soudnictví, ve styku se správními orgány, ve veřejných službách, ve sdělovacích prostředcích, v hospodářském a společenském životě, při přeshraniční výměně)					=
7.1.e	• zachování a rozvíjení vazeb mezi skupinami užívajícími moravskou chorvatštinu, a to v oblastech, jež jsou předmětem charty • navazování kulturních vztahů s jinými skupinami ve státě užívajícími odlišné jazyky	=				
7.1.f	poskytování forem a prostředků pro výuku a studium moravské chorvatštiny na všech vhodných stupních					=
7.1.g	poskytování možností studia moravské chorvatštiny osobám, které ji neovládají (včetně dospělých)					=
7.1.h	prosazování studia a výzkumu moravské chorvatštiny na vysokých školách nebo v podobných institucích	=				
7.1.i	prosazování mezistátní výměny v oblastech, jež jsou předmětem charty, ku prospěchu moravské chorvatštiny	=				
7.2	odstranění neopodstatněné rozlišování, vylučování, omezování nebo upřednostňování ve vztahu k používání moravské chorvatštiny	=				
7.3	• podpora vzájemného porozumění mezi všemi jazykovými skupinami státu • podpora začlenění úcty, porozumění a tolerance vůči moravské chorvatštině do cílů výchovy a vzdělávání • podpora sledování stejných cílů ze strany hromadných sdělovacích prostředků					=
7.4	• zohledňování potřeb a přání skupin, které moravskou chorvatštinu užívají • zřízení orgánu, který bude orgánům veřejné správy radit ve všech záležitostech v souvislosti s moravskou chorvatštinou	=				

* Výboru odborníků Evropské charty regionálních a menšinových jazyků hodnotí plnění závazků signatářskými státy takto:

Plněno: Strategie, stav právní úpravy i fungování v praxi jsou v souladu s chartou.

Plněno částečně: Strategie a stav právní úpravy jsou v úplném či částečném souladu s chartou, ale v praxi se závazek provádí pouze částečně.

Plněno formálně: Strategie a stav právní úpravy jsou v souladu s chartou, neexistuje ale provádění v praxi.

Neplněno: K plnění závazku nebyly přijaty žádné strategie, žádná právní úprava ani žádná praktická opatření.

Bez závěru: Vzhledem k poskytnutí nedostatečného množství informací ze strany orgánů veřejné správy nebyl výbor odborníků schopen plnění závazku vyhodnotit.

⁴ Pro lepší čitelnost uvádíme ustanovení charty ve zkrácené a zjednodušené podobě. Celá znění ustanovení jsou k dispozici na stránkách Rady Evropy: <http://www.coe.int/en/web/conventions/> (úmluva č. 148).

2.3.2 Doporučení výboru odborníků ke způsobu zlepšení ochrany a podpory moravské chorvatštiny v České republice

Výboru odborníků vyzývá české orgány veřejné správy k plnění všech závazků podle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků, které nejsou vyhodnoceny jako „plněné“ (viz bod 2.3.1 výše), a k pokračování plnění závazků již plněných. Cílem doporučení, která byla učiněna při monitoringu plnění charty, je poskytnout orgánům veřejné správy podporu v provádění. V následujícím přehledu uvádí výbor odborníků doporučení minulých monitorovacích období, která Česká republika dosud neuvedla do praxe, i doporučení aktuálního monitorovacího období. Doporučení výboru ministrů Rady Evropy o uplatňování charty v České republice^[1] dále platí samostatně.

I. Doporučení k okamžitému provedení

a. Určit formy a prostředky oživení moravské chorvatštiny (včetně nových médií)
--

II. Další doporučení

- b. Podporovat začlenění úcty, porozumění a tolerance vůči moravské chorvatštině do cílů výchovy a vzdělávání a činnosti veřejných sdělovacích prostředků.
- c. Zohledňovat potřeby a přání skupin, které moravskou chorvatštinu užívají.

^[1] CM/RecChL(2009)7 https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805cff45
CM/RecChL(2013)1 https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805c8deb;
CM/RecChL(2015)5 https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805c267e

2.4 Polština

2.4.1 Plnění závazků dle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků v oblasti ochrany a podpory polského jazyka

Symbody změny hodnocení ve vztahu k předchozímu monitorovacímu období: ↗ zlepšení ✓ zhoršení = beze změny

Článek	Závazky České republiky ve vztahu k polskému jazyku ⁵	Plnění závazku dle hodnocení výboru odborníků				
		plněno	plněno částečně	plněno formálně	neplněno	bez závěru
Část II charty <i>(Závazky, které stát musí plnit u všech regionálních nebo menšinových jazyků na jeho území)</i>						
Článek 7 – Cíle a zásady						
7.1.a	uznání polštiny jako výrazu kulturního bohatství	=				
7.1.b	zajistit, aby stávající nebo nové územněsprávní členění nebylo podpoře polštiny na překážku	=				
7.1.c	rozhodné jednání za účelem podpory polštiny	=				
7.1.d	usnadňování nebo podpora užívání polštiny ve veřejném i v soukromém životě v ústní i písemné formě (ve vzdělávání, v soudnictví, ve styku se správními orgány, ve veřejných službách, ve sdělovacích prostředcích, v hospodářském a společenském životě, při přeshraniční výměně)	=				
7.1.e	• zachování a rozvíjení vazeb mezi skupinami užívajícími polštinu, a to v oblastech, jež jsou předmětem charty • navazování kulturních vztahů s jinými skupinami ve státě užívajícími odlišné jazyky	=				
7.1.f	poskytování forem a prostředků pro výuku a studium polštiny na všech vhodných stupních	=				
7.1.g	poskytování možností studia polštiny osobám, které ji neovládají (včetně dospělých)	=				
7.1.h	prosazování studia a výzkumu polštiny na vysokých školách nebo v podobných institucích	=				
7.1.i	prosazování mezinárodní výměny v oblastech, jež jsou předmětem charty, ku prospěchu polského jazyka	=				
7.2	odstranění neopodstatněné rozlišování, vylučování, omezování nebo upřednostňování ve vztahu k používání polského jazyka	=				
7.3	• podpora vzájemného porozumění mezi všemi jazykovými skupinami státu • podpora začlenění úcty, porozumění a tolerance vůči polskému jazyku do cílů výchovy a vzdělávání • podpora sledování stejných cílů ze strany hromadných sdělovacích prostředků	=				
7.4	• zohledňování potřeb a přání skupin, které polský jazyk užívají • zřízení orgánu, který bude orgánům veřejné správy radit ve všech záležitostech v souvislosti s polským jazykem	=				
Část III charty <i>(Doplňující závazky, k nimž se stát zavázal v souvislosti s konkrétními jazyky)</i>						
Článek 8 – Vzdělávání						
8.1.ai	zpřístupnění předškolního vzdělávání v polštině	=				
8.1.aii	zpřístupnění podstatné části předškolního vzdělávání v polštině	=				
8.1.bi	zpřístupnění základního vzdělávání v polštině	=				
8.1.bii	zpřístupnění podstatné části základního vzdělávání v polštině	=				
8.1.ci	zpřístupnění středního vzdělávání v polštině	=				
8.1.cii	zpřístupnění podstatné části středního vzdělávání v polštině	=				
8.1.dii	zpřístupnění podstatné části technického a odborného vzdělávání v polštině		=			
8.1.eiii	podpora a/nebo povolování poskytování univerzitního nebo jiného vysokoškolského vzdělávání v polštině nebo možnost studia polštiny jako oboru univerzitního nebo jiného vysokoškolského studia	=				
8.1.fiii	upřednostňování a/nebo podpora nabídky polštiny jako oboru vzdělávání dospělých nebo dalšího vzdělávání				=	
8.1.g	opatření k zajištění výuky dějin a kultury, jejichž výrazem je polský jazyk		=			

⁵ Pro lepší čitelnost uvádíme ustanovení charty ve zkrácené a zjednodušené podobě. Celá znění ustanovení jsou k dispozici na stránkách Rady Evropy: <http://www.coe.int/en/web/conventions/> (úmluva č. 148).

Plnění závazku dle hodnocení výboru odborníků						
Článek	Závazky České republiky ve vztahu k polskému jazyku ⁵	plněno	plněno částečně	plněno formálně	neplněno	bez závěru
8.1.h	zpřístupnění základní a další přípravy učitelů polského jazyka a učitelů, kteří vyučují v polštině	=				
8.1.i	ustavení dozorcího orgánu, který bude sledovat pokrok výuky polského jazyka a o svých zjištěních bude vypracovávat pravidelné zprávy, jež budou zveřejňovány	↗				
8.2	povolování výuky polštiny a v polštině, její podpora a poskytování na všech příslušných stupních vzdělávací soustavy na územích, kde se polským jazykem tradičně nehovoří				=	
Článek 9 – Soudní orgány						
9.1.a.ii	záruka toho, aby měl obviněný právo užívat polský jazyk v trestním řízení, a to v případě potřeby s přizváním tlumočnicka či pořízením překladu, aniž by tím dotčené osobě vznikly další náklady		↗			
9.1.a.iii	zajištění skutečnosti, aby v trestním řízení nebyly písemné i ústní žádosti a důkazy považovány za nepřipustné pouze proto, že jsou vyjádřeny v polském jazyce, a to v případě potřeby s přizváním tlumočnicka či pořízením překladu, aniž by tím dotčené osobě vznikly další náklady	=				
9.1.a.iv	možnost na požádání předložit listiny související se soudním řízením v polštině, a to v případě potřeby s přizváním tlumočnicka či pořízením překladu, aniž by tím dotčené osobě vznikly další náklady		↗			
9.1.b.ii	souhlas, aby při ústním jednání v občanskoprávním řízení mohl účastník používat polštinu, aniž by mu tím vznikly další náklady, a to v případě potřeby s přizváním tlumočnicka či pořízením překladu		=			
9.1.b.iii	souhlas s předkládáním listin a prováděním důkazů v občanskoprávním řízení v polském jazyce, a to v případě potřeby s přizváním tlumočnicka či pořízením překladu		=			
9.1.c.ii	souhlas, aby při ústním jednání ve správním soudnictví mohl účastník používat polštinu, aniž by mu tím vznikly další náklady, a to v případě potřeby s přizváním tlumočnicka či pořízením překladu		=			
9.1.c.iii	souhlas s předkládáním listin a prováděním důkazů ve správním řízení v polském jazyce, a to v případě potřeby s přizváním tlumočnicka či pořízením překladu		=			
9.1.d	s ohledem na vedení občanskoprávního nebo správního řízení v polském jazyce a na související využití listin a důkazů v polském jazyce zajistit, aby dotčeným osobám nevznikly přizváním tlumočnicka nebo pořízením překladu další náklady	=				
9.2.a	zákaz popírání platnosti právních listin pouze proto, že jsou sepsány v polském jazyce	=				
Článek 10 – Orgány veřejné správy a veřejné služby						
10.1.ai	v zajištění toho, aby uživatelé polského jazyka mohli v tomto jazyce podávat na místních pracovištích orgánů veřejné správy ústní i písemné žádosti		=			
10.2.b	možnost, aby uživatelé polského jazyka mohli v tomto jazyce podávat ústní i písemné žádosti orgánům místní samosprávy		=			
10.2.e	zajištění toho, aby se polština používala při jednání krajských zastupitelstev	=				
10.2.f	zajištění toho, aby se polština používala při jednání místních zastupitelstev	=				
10.2.g	užívání nebo přijetí místních názvů v polském jazyce, v případě potřeby společně s názvem v úředním jazyce		=			
10.4.a	překlady a tlumočení	=				
10.5	svolení s užíváním nebo přijímáním příjmení v polském jazyce	=				
Článek 11 – Hromadné sdělovací prostředky						
11.1.a.iii	zajištění skutečnosti, aby provozovatelé rozhlasového a televizního vysílání vysílali programy v polštině	↗				
11.1.b.ii	podpora pravidelného vysílání rozhlasových programů v polském jazyce na soukromých stanicích					✓
11.1.c.ii	podpora pravidelného vysílání televizních programů v polském jazyce na soukromých stanicích					✓
11.1.d	podpora výroby a distribuce zvukových nahrávek a audiovizuálních děl v polském jazyce					✓
11.1.ei	podpora založení nebo zachování alespoň jednoho polsky psaného novinového deníku či týdeníku	=				
11.2	<ul style="list-style-type: none"> záruka svobody přímého příjmu polského rozhlasového a televizního vysílání ze sousedních zemí zákaz bránění opakovanému přenosu polského rozhlasového a televizního vysílání ze sousedních zemí 	=				

Plnění závazku dle hodnocení výboru odborníků						
Článek	Závazky České republiky ve vztahu k polskému jazyku ⁵	plněno	plněno částečně	plněno formálně	neplněno	bez závěru
	• zajištění svobody projevu a svobodného toku informací v tisku v polském jazyce					
Článek 12 – Kulturní činnost a kulturní zařízení						
12.1.a	podpora tvorby, rozmnožování a rozšiřování kulturních děl v polštině	=				
12.1.f	podpora přímé účasti představitelů uživatelů polského jazyka při zřizování zařízení a plánování kulturní činnosti	=				
12.1.g	podpora a/nebo usnadňování zřízení orgánu pro shromažďování, archivování a zveřejňování nebo vydávání děl vytvořených v polském jazyce	=				
12.2	povolování kulturní činnosti a kulturních zařízení se zastoupením polštiny, jejich podpora a zajišťování na územích, kde se polským jazykem tradičně nehovoří	=				
12.3	poskytování náležitosti místa polskému jazyku a polské kultuře při provádění kulturní politiky v zahraničí				=	
Článek 13 – Hospodářský a společenský život						
13.1.c	vystupování proti praktikám, které mají odradit od užívání polského jazyka v hospodářském nebo společenském životě	=				
13.2.e	zajištění dostupnosti příslušnými orgány poskytovaných informací o právech spotřebitelů v polském jazyce					=
Článek 14 – Přeshraniční výměna						
14.a	uplatňování nebo uzavírání dvoustranných a mnohostranných dohod se státy, v nichž se polský jazyk užívá stejně nebo obdobně, které budou v příslušných státech podporovat styky mezi uživateli polského jazyka v oblasti kultury, školství, informací, odborného školství a celoživotního vzdělávání	=				
14.b	usnadňování a/nebo prosazování přeshraniční spolupráce ve prospěch polského jazyka, a to zejména mezi regionálními nebo místními orgány, na jejichž území se polština užívá stejně nebo obdobně	=				

* Výboru odborníků Evropské charty regionálních a menšinových jazyků hodnotí plnění závazků signatářskými státy takto:

Plněno: Strategie, stav právní úpravy i fungování v praxi jsou v souladu s chartou.

Plněno částečně: Strategie a stav právní úpravy jsou v úplném či částečném souladu s chartou, ale v praxi se závazek provádí pouze částečně.

Plněno formálně: Strategie a stav právní úpravy jsou v souladu s chartou, neexistuje ale provádění v praxi.

Neplněno: K plnění závazku nebyly přijaty žádné strategie, žádná právní úprava ani žádná praktická opatření.

Bez závěru: Vzhledem k poskytnutí nedostatečného množství informací ze strany orgánů veřejné správy nebyl výbor odborníků schopen plnění závazku vyhodnotit.

Změny hodnocení ve vztahu k předchozímu monitorovacímu období

32. Orgány veřejné správy uvedly Pedagogické středisko pro polské národní školy v Českém Těšíně, výboru ale není zřejmé, zda středisko nabízí kurzy polštiny v rámci vzdělávání dospělých a celoživotního vzdělávání, a proto nemůže v bodě tohoto závazku učinit žádný závěr. Podle čtvrté pravidelné zprávy má úlohu monitorovacího orgánu záležitostí národnostních menšin včetně užívání menšinových jazyků rada vlády pro národnostní menšiny, přestože výkonnou pravomoc nemá žádnou. Výsledky monitoringu se zveřejňují na webových stránkách ve výročních zprávách o situaci národnostních menšin, které projednává vláda. Dohledovou roli hraje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Vzhledem k tomu, že Pedagogické středisko pro polské národní školy také plní funkci při hodnocení vzdělávání v polském jazyce, závazek podle čl. 8 odst. 1 se u polského jazyka považuje za splněný. Nová právní úprava, která právo žádat v obcích své působnosti o pořízení dvojjazyčných označení dává i sdružením národnostních menšin, ovšem nevyřešila problém kvóty zastoupení menšinové populace. Závazek podle čl. 10 odst. 2 písm. g) je tedy i nadále plněn pouze částečně. Výbor odborníků požádal české orgány veřejné správy, aby v aktuální pravidelné zprávě uvedly, zda v současnosti vysílají nějaké soukromé rozhlasové stanice pořady v polském jazyce. O existenci takového rozhlasového či televizního pořadu, který by vysílal soukromá stanice, ani o podpoře takového vysílání neobdržel výbor odborníků žádné informace. O plnění požadavků čl. 11 odst. 1 písm. b) bodu ii) a písm. c) bodu ii) tedy výboru odborníků nemohl nijak rozhodnout. Výbor sice

neobdržel ani žádné informace o výrobě audiovizuálních děl podle čl. 11 písm. d), je mu ale známo, že v důsledku technického vývoje na poli nových médií, jsou taková díla dostupná, a žádá orgány veřejné správy, aby mu v tomto bodě sdělily příslušné informace. Orgány veřejné správy nepředložily výborem odborníků požadovaný přehled v polském jazyce dostupných materiálů o právech spotřebitele a výbor tedy nemohl posoudit plnění požadavků podle čl. 13 odst. 2 písm. e).

2.4.2 Doporučení výboru odborníků ke způsobu zlepšení ochrany a podpory polského jazyka v České republice

Výboru odborníků vyzývá české orgány veřejné správy k plnění všech závazků podle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků, které nejsou vyhodnoceny jako „plněné“ (viz bod 2.4.1 výše), a k pokračování plnění závazků již plněných. Cílem doporučení, která byla učiněna při monitoringu plnění charty, je poskytnout orgánům veřejné správy podporu v provádění. V následujícím přehledu uvádí výbor odborníků doporučení minulých monitorovacích období, která Česká republika dosud neuvedla do praxe, i doporučení aktuálního monitorovacího období. Doporučení výboru ministrů Rady Evropy o uplatňování charty v České republice^[1] dále platí samostatně.

I. Doporučení k okamžitému provedení

a. Opětovně zvážit kvótu stanovenou pro umístění polských místních názvů a topografických označení v souladu s chartou

II. Další doporučení

- b. povolování výuky polštiny a v polštině, její podpora a poskytování na všech stupních vzdělávací soustavy na územích, kde se polským jazykem tradičně nehovoří
- c. zajištění skutečné možnosti užívat polštinu v soudním řízení
- d. přijetí opatření na zvýšení objemu soukromého televizního a rozhlasového vysílání v polském jazyce ve vhodném vysílacím čase
- e. vykazování tvorby a distribuce audiovizuálních děl v polském jazyce
- f. poskytování náležitosti místa polskému jazyku a polské kultuře při provádění kulturní politiky v zahraničí
- g. poskytování informací o způsobu informování spotřebitelů o jejich právech v polském jazyce

^[1] CM/RecChL(2009)7 https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805cff45
 CM/RecChL(2013)1 https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805c8deb;
 CM/RecChL(2015)5 https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805c267e

2.5 Slovenština

2.5.1 Plnění závazků dle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků v oblasti ochrany a podpory slovenského jazyka

Symbole změny hodnocení ve vztahu k předchozímu monitorovacímu období: ↗ zlepšení ✓ zhoršení = beze změny

Článek	Závazky České republiky ve vztahu ke slovenskému jazyku ⁶	Plnění závazku dle hodnocení výboru odborníků				
		plněno	plněno částečně	plněno formálně	neplněno	bez závěru
Část II charty <i>(Závazky, které stát musí plnit u všech regionálních nebo menšinových jazyků na jeho území)</i>						
Článek 7 – Cíle a zásady						
7.1.a	uznání slovenštiny jako výrazu kulturního bohatství	=				
7.1.b	zajistit, aby stávající nebo nové územněsprávní členění nebylo podpoře slovenštiny na překážku	=				
7.1.c	rozhodné jednání za účelem podpory slovenštiny	=				
7.1.d	usnadňování nebo podpora užívání slovenštiny ve veřejném i v soukromém životě v ústní i písemné formě (ve vzdělávání, v soudnictví, ve styku se správními orgány, ve veřejných službách, ve sdělovacích prostředcích, v hospodářském a společenském životě, při přeshraniční výměně)	=				
7.1.e	• zachování a rozvíjení vazeb mezi skupinami užívajícími slovenštinu, a to v oblastech, jež jsou předmětem charty • navazování kulturních vztahů s jinými skupinami ve státě užívajícími odlišné jazyky	=				
7.1.f	poskytování forem a prostředků pro výuku a studium slovenštiny na všech vhodných stupních			=		
7.1.g	poskytování možností studia slovenštiny osobám, které ji neovládají (včetně dospělých)			=		
7.1.h	prosazování studia a výzkumu slovenštiny na vysokých školách nebo v podobných institucích	=				
7.1.i	prosazování mezistátní výměny v oblastech, jež jsou předmětem charty, ku prospěchu slovenského jazyka	=				
7.2	odstranění neopodstatněné rozlišování, vylučování, omezování nebo upřednostňování ve vztahu k používání slovenského jazyka	=				
7.3	• podpora vzájemného porozumění mezi všemi jazykovými skupinami státu • podpora začlenění úcty, porozumění a tolerance vůči slovenskému jazyku do cílů výchovy a vzdělávání • podpora sledování stejných cílů ze strany hromadných sdělovacích prostředků	=				
7.4	• zohledňování potřeb a přání skupin, které slovenský jazyk užívají • zřízení orgánu, který bude orgánům veřejné správy radit ve všech záležitostech v souvislosti se slovenským jazykem	=				
Část III charty <i>(Doplňující závazky, k nimž se stát zavázal v souvislosti s konkrétními jazyky)</i>						
Článek 8 – Vzdělávání						
8.1.aiv	upřednostňování a/nebo podpora poskytování (podstatné části) předškolního vzdělávání ve slovenštině			↗		
8.1.biv	zpřístupňování (podstatné části) základního vzdělávání ve slovenštině a výuky slovenštiny jako nedílné součásti plánu výuky alespoň u žáků, jejich rodiče o to požádají, pokud jich bude dostatečný počet			↗		
8.1.eiii	podpora a/nebo povolování poskytování univerzitního nebo jiného vysokoškolského vzdělávání ve slovenštině nebo možnost studia slovenštiny jako oboru univerzitního nebo jiného vysokoškolského studia	=				
8.1.g	opatření k zajištění výuky dějin a kultury, jejichž výrazem je slovenský jazyk	↗				
8.1.i	ustavení dozorčího orgánu, který bude sledovat pokrok ve výuce slovenského jazyka a o svých zjištěních bude vypracovávat pravidelné zprávy, jež budou zveřejňovány	↗				
8.2	povolování výuky slovenštiny a ve slovenštině, její podpora a poskytování na všech			↗		

⁶ Pro lepší čitelnost uvádíme ustanovení charty ve zkrácené a zjednodušené podobě. Celá znění ustanovení jsou k dispozici na stránkách Rady Evropy: <http://www.coe.int/en/web/conventions/> (úmluva č. 148).

Plnění závazku dle hodnocení výboru odborníků						
Článek	Závazky České republiky ve vztahu ke slovenskému jazyku ⁶	plněno	plněno částečně	plněno formálně	neplněno	bez závěru
	příslušných stupních vzdělávací soustavy na územích, kde se slovenským jazykem tradičně nehovoří					
Článek 9 – Soudní orgány						
9.1.a.ii	záruka toho, aby měl obviněný právo užívat slovenský jazyk v trestním řízení, a to v případě potřeby s přizváním tlumočnicka či pořízením překladu, aniž by tím dotčené osobě vznikly další náklady	=				
9.1.a.iii	zajištění skutečnosti, aby v trestním řízení nebyly písemné i ústní žádosti a důkazy považovány za nepřijatelné pouze proto, že jsou vyjádřeny ve slovenském jazyce, a to v případě potřeby s přizváním tlumočnicka či pořízením překladu, aniž by tím dotčené osobě vznikly další náklady	=				
9.1.a.iv	možnost na požádání předložit listiny související se soudním řízením ve slovenštině, a to v případě potřeby s přizváním tlumočnicka či pořízením překladu, aniž by tím dotčené osobě vznikly další náklady	=				
9.1.b.ii	souhlas, aby při ústním jednání v občanskoprávním řízení mohl účastník používat slovenštinu, aniž by mu tím vznikly další náklady, a to v případě potřeby s přizváním tlumočnicka či pořízením překladu	=				
9.1.b.iii	souhlas s předkládáním listin a prováděním důkazů v občanskoprávním řízení ve slovenském jazyce, a to v případě potřeby s přizváním tlumočnicka či pořízením překladu	=				
9.1.c.ii	souhlas, aby při ústním jednání ve správním soudnictví mohl účastník používat slovenštinu, aniž by mu tím vznikly další náklady, a to v případě potřeby s přizváním tlumočnicka či pořízením překladu	=				
9.1.c.iii	souhlas s předkládáním listin a prováděním důkazů ve správním řízení ve slovenském jazyce, a to v případě potřeby s přizváním tlumočnicka či pořízením překladu	=				
9.1.d	s ohledem na vedení občanskoprávního nebo správního řízení ve slovenském jazyce a na související využití listin a důkazů ve slovenském jazyce zajistit, aby dotčeným osobám nevznikly přizváním tlumočnicka nebo pořízením překladu další náklady	=				
9.2.a	zákaz popírání platnosti právních listin pouze proto, že jsou sepsány ve slovenském jazyce	=				
Článek 10 – Orgány veřejné správy a veřejné služby						
10.1.ai	v zajištění toho, aby uživatelé slovenského jazyka mohli v tomto jazyce podávat na místních pracovištích orgánů veřejné správy ústní i písemné žádosti	=				
10.1.av	zajištění toho, aby uživatelé slovenského jazyka mohli na místních pracovištích orgánů veřejné správy platně podávat listiny vypracované v tomto jazyce	=				
10.2.b	možnost, aby uživatelé slovenského jazyka mohli v tomto jazyce podávat ústní i písemné žádosti orgánům místní samosprávy	=				
10.2.e	zajištění toho, aby se slovenština používala při jednání krajských zastupitelstev	=				
10.2.f	zajištění toho, aby se slovenština používala při jednání místních zastupitelstev	=				
10.3.c	možnost, aby uživatelé slovenštiny mohli u poskytovatelů veřejné prospěšných služeb podávat žádosti ve slovenském jazyce	=				
10.4.a	překlady a tlumočení	=				
10.5	svolení s užíváním nebo přijímáním příjmení ve slovenském jazyce	=				
Článek 11 – Hromadné sdělovací prostředky						
11.1.a.iii	zajištění skutečnosti, aby provozovatelé rozhlasového a televizního vysílání vysílali programy ve slovenštině	↗				
11.1.b.ii	podpora pravidelného vysílání rozhlasových programů ve slovenském jazyce na soukromých stanicích	↗				
11.1.d	podpora výroby a distribuce zvukových nahrávek a audiovizuálních děl ve slovenském jazyce	=				
11.1.ei	podpora založení nebo zachování alespoň jednoho slovensky psaného novinového deníku či týdeníku				=	
11.2	<ul style="list-style-type: none"> • záruka svobody přímého příjmu slovenského rozhlasového a televizního vysílání ze sousedních zemí • zákaz bránění opakovanému přenosu slovenského rozhlasového a televizního vysílání ze sousedních zemí • zajištění svobody projevu a svobodného toku informací v tisku ve slovenském jazyce 	=				
Článek 12 – Kulturní činnost a kulturní zařízení						
12.1.a	podpora tvorby, rozmnožování a rozšiřování kulturních děl ve slovenštině	=				
12.1.f	podpora přímé účasti představitelů uživatelů slovenského jazyka při zřizování zařízení a	=				

Plnění závazku dle hodnocení výboru odborníků						
Článek	Závazky České republiky ve vztahu ke slovenskému jazyku ⁶	plněno	plněno částečně	plněno formálně	neplněno	bez závěru
	plánování kulturní činnosti					
12.1.g	podpora a/nebo usnadňování zřízení orgánu pro shromažďování, archivování a zveřejňování nebo vydávání děl vytvořených ve slovenském jazyce	=				
12.2	povolování kulturní činnosti a kulturních zařízení se zastoupením slovenštiny, jejich podpora a zajišťování na územích, kde se slovenským jazykem tradičně nehovoří	=				
12.3	poskytování náležitosti slovenskému jazyku a slovenské kultuře při provádění kulturní politiky v zahraničí	↗				
Článek 13 – Hospodářský a společenský život						
13.1.c	vystupování proti praktikám, které mají odradit od užívání slovenského jazyka v hospodářském nebo společenském životě	=				
13.2.e	zajištění dostupnosti příslušnými orgány poskytovaných informací o právech spotřebitelů ve slovenském jazyce	=				
Článek 14 – Přeshraniční výměna						
14.a	uplatňování nebo uzavírání dvoustranných a mnohostranných dohod se státy, v nichž se slovenský jazyk užívá stejně nebo obdobně, které budou v příslušných státech podporovat styky mezi uživateli slovenského jazyka v oblasti kultury, školství, informací, odborného školství a celoživotního vzdělávání	=				
14.b	usnadňování a/nebo prosazování přeshraniční spolupráce ve prospěch slovenského jazyka, a to zejména mezi regionálními nebo místními orgány, na jejichž území se slovenština užívá stejně nebo obdobně	=				

* Výboru odborníků Evropské charty regionálních a menšinových jazyků hodnotí plnění závazků signatářskými státy takto:

Plněno: Strategie, stav právní úpravy i fungování v praxi jsou v souladu s chartou.

Plněno částečně: Strategie a stav právní úpravy jsou v úplném či částečném souladu s chartou, ale v praxi se závazek provádí pouze částečně.

Plněno formálně: Strategie a stav právní úpravy jsou v souladu s chartou, neexistuje ale provádění v praxi.

Neplněno: K plnění závazku nebyly přijaty žádné strategie, žádná právní úprava ani žádná praktická opatření.

Bez závěru: Vzhledem k poskytnutí nedostatečného množství informací ze strany orgánů veřejné správy nebyl výbor odborníků schopen plnění závazku vyhodnotit.

Změny hodnocení ve vztahu k předchozímu monitorovacímu období

33. Protože v rámci systému státních dotací sice projekty na podporu výuky ve slovenském jazyce existují, ale nefungují v praxi, výbor odborníků hodnotí plnění závazků podle čl. 8 odst. 1 písm. a) bodu iv) a písm. b) bodu iv) jako plněné pouze formálně. V poslední hodnotící zprávě výbor odborníků konstatoval, že Rámcový vzdělávací program základního vzdělávání nijak konkrétně nezmiňuje dějiny a kulturu, jejichž výrazem jsou menšinové jazyky. Cíle programu ovšem jejich začlenění do učebního plánu umožňují, a proto je závazek podle čl. 8 odst. 1 písm. g) hodnocen jako plněn. Podle čtvrté pravidelné zprávy má úlohu monitorovacího orgánu záležitostí národnostních menšin včetně užívání menšinových jazyků rada vlády pro národnostní menšiny, přestože výkonnou pravomoc nemá žádnou. Výsledky monitoringu se zveřejňují na webových stránkách ve výročních zprávách o situaci národnostních menšin, které projednává vláda. Dohledovou roli hraje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Závazek podle čl. 8 odst. 1 bodu i) je tedy u slovenštiny hodnocen jako plněn. S ohledem na skutečnost, že na území, na němž se slovenštinou tradičně nehovoří, je výuka tohoto jazyka povolena a s ohledem na vzájemnou srozumitelnost slovenštiny a češtiny je závazek podle čl. 8 odst. 2 hodnocen jako plněn formálně. V minulém monitorovacím období výbor odborníků nečinil hodnotící závěr o plnění závazku podle čl. 11 odst. 1 písm. a) bodu iii), ale české orgány veřejné správy požádal o informace k vysílání ve slovenštině. Podle obdržovaných informací se ve veřejnoprávním rozhlasovém a televizním vysílání používá slovenština bez jakéhokoli omezení. Závazky podle čl. 11 odst. 1 písm. a) bodu ii) a písm. b) bodu ii) jsou tedy hodnoceny jako plněny. Ve věci kulturní politiky v zahraničí bylo výboru odborníků sděleno, že se český a slovenský jazyk často prezentují společně; závazek podle čl. 12 odst. 3 je tedy plněn.

2.5.2 Doporučení výboru odborníků ke způsobu zlepšení ochrany a podpory slovenského jazyka v České republice

Výboru odborníků vyzývá české orgány veřejné správy k plnění všech závazků podle Evropské charty regionálních a menšinových jazyků, které nejsou vyhodnoceny jako „plněné“ (viz bod 2.5.1 výše), a k pokračování plnění závazků již plněných. Cílem doporučení, která byla učiněna při monitoringu plnění charty, je poskytnout orgánům veřejné správy podporu v provádění. V následujícím přehledu uvádí výbor odborníků doporučení minulých monitorovacích období, která Česká republika dosud neuvedla do praxe, i doporučení aktuálního monitorovacího období. Doporučení výboru ministrů Rady Evropy o uplatňování charty v České republice^[1] dále platí samostatně.

Doporučení

- a. Provéřít možnosti ve spolupráci s mluvčími slovenštiny založit a vydávat slovensky psaný novinový titul

---

^[1] CM/RecChL(2009)7 https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805cff45
CM/RecChL(2013)1 https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805c8deb;
CM/RecChL(2015)5 https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805c267e

Kapitola třetí [Návrhy] Doporučení výboru ministrů Rady Evropy

S uznáním kroků českých orgánů veřejné správy k ochraně regionálních a menšinových jazyků, jimiž se v České republice hovoří, se výbor odborníků rozhodl, že se v hodnocení soustředí na některé nejdůležitější nedostatky v provádění požadavků charty. Doporučení, která předá výboru ministrů, by se tedy neměla vykládat ve smyslu snižování důležitosti ostatních, ve zprávě uvedených konkrétnějších pozorování, jejichž platnost tím není nijak dotčena. Návrhy doporučení výboru odborníků jsou vypracována v souladu s touto skutečností.

V souladu s čl. 16 odst. 4 charty výbor odborníků Evropské charty regionálních a menšinových jazyků na základě této zprávy navrhuje, aby výbor ministrů předložil České republice níže uvedená doporučení.

Výbor ministrů

v souladu s článkem 16 Evropské charty regionálních a menšinových jazyků,

s přihlédnutím k ratifikační listině předložené Českou republikou dne 15. listopadu 2006,

s přihlédnutím k hodnocení výboru odborníků charty ve věci uplatňování charty ze strany České republiky,

[s přihlédnutím k připomínce českých orgánů veřejné správy k obsahu zprávy výboru odborníků,]

s přihlédnutím ke skutečnosti, že toto hodnocení vychází z údajů uvedených Českou republikou ve své čtvrté pravidelné zprávě, z doplňujících údajů od českých orgánů veřejné správy, z informací od orgánů a sdružení, jež mají v České republice právní subjektivitu, a z informací, které výbor odborníků získal při místním šetření,

České republice doporučuje, aby zohlednila pozorování a doporučení výboru odborníků a především:

1. pokračovala v podpoře osvěty a tolerance ve vztahu ke všem regionálním a menšinovým jazykům a jejich kultuře jako nedílné součásti svého kulturního dědictví, a to jak v obecných vzdělávacích programech, tak na všech úrovních vzdělávacího systému i ve veřejných sdělovacích prostředcích,
2. přijala strukturovanou strategii ochrany a podpory německého jazyka, a to mimo jiné tím, že ve spolupráci s mluvčími němčiny zpřístupní její výuku jako menšinového jazyka i výuku v němčině a vytvoří příznivé podmínky pro její používání ve veřejném životě,
3. pokračovala v ochraně a podpoře romského jazyka, a to mimo jiné tím, že ve spolupráci s mluvčími romštiny rozšíří její výuku jako menšinového jazyka a vytvoří příznivé podmínky pro její používání ve veřejném životě.

Příloha I Ratifikační listina

Česká republika

Prohlášení v ratifikační listině deponované dne 15. listopadu 2006 – or. angl.

Česká republika tímto prohlašuje, že bude uplatňovat ustanovení charty v souladu s ústavním pořádkem a příslušnými mezinárodními úmluvami, kterými je vázána.

Přestože Česká republika nemá v žádném obecně platném právním předpisu zakotven úřední jazyk, pro účely charty se menšinovými jazyky rozumí jazyky, které splňují podmínky článku 1.a. V souladu s chartou tedy Česká republika prohlašuje, že jazyk slovenský, polský, německý a romský považuje za menšinové jazyky, jimiž se hovoří na jejím území a na které bude uplatňovat ustanovení části II charty.

Předmětné období: 1. 3. 2007 –

Příslušné články: 1

Prohlášení v ratifikační listině deponované dne 15. listopadu 2006 – or. angl.

Česká republika prohlašuje, že podle čl. 2 odst. 2 a čl. 3 odst. 1 charty bude u dále uvedených jazyků uplatňovat následující vybraná ustanovení části III charty:

u polštiny na území okresů Frýdek-Místek a Karviná v Moravskoslezském kraji:

ustanovení čl. 8 odst. 1 písm. a) bodů i) a ii), písm. b) bodů i) a ii), písm. c) bodů i) a ii), písm. d) bodu ii), písm. e) bodu iii), písm. f) bodu iii) a písm. g), h) a i) a dále ustanovení čl. 8 odst. 2,

ustanovení čl. 9 odst. 1 písm. a) bodů ii)–iv), písm. b) bodů ii) a iii), písm. c) bodů ii) a iii) a ustanovení čl. 9 odst. 2 písm. a),

ustanovení čl. 10 odst. 1 písm. a) bodu iv), odst. 2 písm. b), e), f), a g), odst. 4 písm. a) a ustanovení čl. 10 odst. 5,

ustanovení čl. 11 odst. 1 písm. a) bodu iii), písm. b) bodu ii), písm. c) bodu ii), písm. d), písm. e) bodu i) a ustanovení čl. 11 odst. 2,

ustanovení čl. 12 odst. 1 písm. a), f) a g) odst. 2 a 3,

ustanovení čl. 13 odst. 1 písm. c) a odst. 2 písm. e),

ustanovení čl. 14 písm. a) a b).

u slovenštiny na celém území České republiky:

ustanovení čl. 8 odst. 1 písm. a) bodu iv), písm. b) bodu iv), písm. e) bodu iii), písm. g) a i) a ustanovení čl. 8 odst. 2,

ustanovení čl. 9 odst. 1 písm. a) bodů ii)–iv), písm. b) bodů ii) a iii), písm. c) bodů ii) a iii) a ustanovení čl. 9 odst. 2 písm. a),

ustanovení čl. 10 odst. 1 písm. a) bodu iv) a v), odst. 2 písm. b), e) a f), odst. 3 písm. c), odst. 4 písm. a) a ustanovení čl. 10 odst. 5,

ustanovení čl. 11 odst. 1 písm. a) bodu iii), písm. b) bodu ii), písm. d), písm. e) bodu i) a ustanovení čl. 11 odst. 2,

ustanovení čl. 12 odst. 1 písm. a), f) a g) odst. 2 a 3,

ustanovení čl. 13 odst. 1 písm. c) a odst. 2 písm. e),

ustanovení čl. 14 písm. a) a b).

Příloha II: Připomínky orgánů veřejné správy České republiky